

BUĎ POZDRAVENÁ, MARIA,
Matko Boží,
Matko Církve a všech lidí,
obracíme se k tobě na sklonku druhého tisíciletí.

Posiluj naši víru,
že i dnes se Bůh obrací k malým a ubohým lidem,
že je osvobozuje

a činí je blaženými a velkými.

Pros spolu s námi
o dar Ducha svatého,
o dobro a pokoj pro dnešní svět.

Pomáhej nám,
abychom podle Ježíšových slov a jeho příkladu
chválili Boha,
milovali bližního
a ochotně sloužili církvi i světu.

Amen.

K A L E N D Á R I U M

1. slavnost Všech svatých

2. vzpomínka na všechny věrné zemřelé

4. sv. Karla Boromejského, biskupa

8. 32. neděle v mezidobí

9. svátek Posvěcení lateránské baziliky

10. sv. Lva Velikého, papeže a učitele církve

11. sv. Martina Tourského, biskupa

12. sv. Josefata, biskupa a mučedníka

15. 33. neděle v mezidobí

17. sv. Alžběty Uherské, řeholnice

21. Zasvěcení Panny Marie v Jeruzalémě - svátek Mariánského roku

22. slavnost Ježíše Krista Krále

29. 1. neděle adventní

30. svátek sv. Ondřeje, apoštola

P O V Í D K A N A L I S T O P A D

Rozhodnutí

V rytířském sále hradu Wartburgu teklo víno proudem. Hradní rytíři spolu s několika šlechtici z okolí tam už několik hodin hodovali, pili, smáli se a žertovali, že je bylo slyšet po celém hradě. Ne že by měli nějaký zvláštní důvod, ale co byl hrabě Ludvík pryč, scházeli se častěji a trávili spolu hodiny v družné zábavě, nezřídkem až do svítání.

Hrabě, ač mladý, přísně dbal se svou manželkou Alžbětou na dobré mra-

vy na hradě, a to se mnoha rytířům a dvorním dámám nelíbilo. Bez zábrán teď tedy využívali toho, že hrabě před několika týdny, v černém roku 1227, odjel do boje. Od té doby o něm nikdo neslyšel.

"Není tu zle bez hraběte," zasmál se jeden z rytířů a rozhlédl se po svých spolustolovnících.

"Napijme se na jeho zdraví a na to, aby se nám ještě nevrátil!"

Všichni souhlasili a ozvalo se zazvonění cínových pohárů.

"Kde vůbec je hraběnka?" zeptal se kdosi.

"Odpoledne jsem ji viděl, jak se chystá dolů do podhradí," odpověděl Raspe, bratr hraběte Ludvíka. "Měla velký koš plný jídla. Určitě teď běhá po Eisenachu od jednoho domu k druhému a rozdává té žebrotě naše zásoby. Jako bychom my mohli za letošní neúrodu! Kdyby ti pecholci radši pracovali, než aby spoléhali na hraběnkino měkké srdce!" Raspe se rozhořoval čím dál víc. "Kdybych do toho mohl mluvit, hned bych jí to zaťhl. Pro mě za mě, ať si vyseďává hodiny v ~~rámečce~~ kapli, ale nás ať nechá na pokoji. Nemůže být každý jako ona." ^{Waldau}

"Třeba to zrovna chce," ozval se jeden z rytířů. "Třeba chce, abychom taky nechali ve svých postelích spát malomocné."

"Cože, malomocné v posteli? Bri!" otrásla se jedne dvorní dáma.

"To neznáte? Mně to vyprávěla komorná. Nejen že Alžběta neustále odnáší naše zásoby do podhradí, ale chodí sem do těch nejhorších chatrčí, kterým se každý rozumný člověk vyhne. Stará se tam o nemocné, i o malomocné. Snad ani sama neví, jak je to nebezpečné. A nejen to. Loni na podzim si jednoho malomocného tajně přiveďla na hrad. Hrabě Ludvík tu tenkrát zrovna nebyl. A Alžběta uložila toho nemocného do Ludvíkovy postele."

Vypravěč se odmlčel a pozoroval zděšení ve tvářích svých spolustolovníků. Po chvíli pokračoval:

"No a pak se to stalo. Hrabě se nečekaně vrátil domů dřív. Chce jít spát, a v jeho posteli už někdo je. Umíte si představit, jak se asi tvářel. Než ale stihl něco říct, povídá mu Alžběta: Nečetls v evangeliu: Co jste udělali nejmenšímu z mých bratří, mně jste udělali?" Ludvík se nezmohl na slovo. Kdepak, Alžběta si vždycky najde nějaký citát z Písma, proti kterému hrabě nemůže nic namítat."

To už Raspe nevydržel: "Jak dlouho to ještě potrvá, tyhle poměry? Hraběnka, a vodí si sem malomocné. Já bych jí to netrpěl. A klíče od spíží bych jí taky do ruky nedal. Ale dokud jí to Ludvík všechno schvaluje..."

Věta zůstala nedokončena. Venku na nádvoří se ozval zvuk koňských kopyt a volání: "Kde je hraběnka? Musím ihned k hraběnce!"

Podnapilí stolovníci chvíli neslouchali, pak je zvědavost vyhnala z hodovní síně ven.

Na nádvoří neznámý jezdec právě sestupoval s koně. Na muži i na zvířeti bylo vidět, že za sebou mají dlouhou a namáhavou cestu.

"Musím ihned mluvit s hraběnkou Alžbětou. Přinesl jsem jí poselství."

Jako by to tušila, stanula Alžběta v té chvíli v hradní bráně, v prostých šatech, na zádech prázdny velký koš.

Rytíři v čele s jejím švagrem o krok ustoupili. Snad se před ní přece jen styděli za své hýření.

"Co mi máš vyřídit?" obrátila se hraběnka k jezci, který se únavou sotva držel na nohou.

"Není to dobrá zpráva, paní. Já... pan hrabě..."

"Co je s ním? Je zraněný, nemocný?"

Alžběta pocítila neklid. Jako by jí neznámá ledová ruka stiskla srdce.

"Ne, vzácná paní. Něco mnohem horšího. Odpusťte, ale musím vám to říct: hrabě Ludvík, váš manžel, je mrtvý."

S Alžbětou se zatočil svět. Zbledla a téměř neslyšně se zeptala:

"Jak se to stalo?"

"Pan hrabě onemocněl v Brindisi, v Itálii, morem, a s ním i mnoho dalších. Zanedlouho zemřel. Tady je jeho meč."

Alžběta se ještě stále ovládala a řekla služebníkům:

"Dejte tomu muži nejíst, připravte mu koupel a pokoj, ať si odpočine."

Pak vzala Ludvíkův meč a pomalu, nejistým krokem kráčela do hlavní budovy hradu. Před dveřmi do kaple se na chvíli zastavila a pak vešla. Síly ji opustily. Před oltářem se svezla k zemi a rozplakala se.

Nevěděla, jak dlouho tam tak ležela. Stále jí zněla v uších slova posla: "...je mrtvý...Ludvík...mrtvý..." Její všechno, jediný, kdo jí v téhle cizí zemi rozuměl, její milovaný a milující manžel zemřel kdesi daleko. Teď už jí zbývaly jen dvě malé děti.

Nakonec se zdvihla, klekla sá do jedné lavice a modlila se: "Můj Bože, když mi bylo dobře, slíbila jsem ti, že půjdu všude, kam mě povedeš. Stárela jsem se o chudé a opuštěné a získala si tím i mnoho nepřátel. Copak to nestačí? Teď jsi mi vzal i Ludvíka a já nevím proč. Nerozumím tomu, ale chci i teď přijmout tvou vůli.

Už se mohu opřít jen o tebe. Prosim, neopouštěj mě!"

Alžběta strávila v kapli téměř celou noc. Pomalu se uklidňovala a s nadcházejícím dnem v ní uzrálo rozhodnutí. Nebylo možné, aby zůstala na Wartburgu, nikdo jí tu nerozuměl. Ostetní na hradě, především její švagr Raspe, by jí udělali život nesnesitelným. A přizpůsobit se jim - ne, to rozhodně nechtěla. Nezbyvá, než hrad opustit. Ale kam má jít? Nevěděla, ale věřila, že ji Bůh neopustí. S pevnou důvěrou vyšla z kaple a zamířila do svých komnat, aby se připravila na cestu. Jak procházela kolem rytířského sálu, slyšela volat opilé hlasy: "Ať žije nový hrabě! Ať žije hrabě Raspe!"

+ + + + +

Kdybychom dnes navštívili hrad Wartburg nad Eisenachem v Durynsku na jihu NDR, dověděli bychom se o sv. Alžbětě ještě mnohem víc. Zdi uvnitř hradu jsou vyzdobeny velkými obrazy zachycujícími scény z jejího života a průvodci k nim podávají podrobný výklad.

Sv. Alžběta se narodila r. 1207 v Uhrách jako dcera krále Ondřeje a královny Gertrudy. Ve čtyřech letech byla zasnoubena s německým hraběcím synkem. V té době to nebylo nic neobvyklého. Jako malé dítě se tedy přestěhovala na Wartburg a tam byla vychovávána. S Ludvíkem, kterému byla zasnoubena, se brzy spřátelili. Někteří z dvořanů se však nemohli smířit s její živou povahou i některými dalšími vlastnostmi. Alžběta byla přívětivá ke všem služebníkům i chudým lidem, žebrákům i nemocným. A to se právě rytířům a hradním dámám nelíbilo. Ludvík však nad ní držel ochrannou ruku a brzy se s ní oženil. Alžbětě tehdy bylo 14 let.

Ani jako hraběnka nezměnila svůj způsob života. Sama žila velmi skromně a zejména v obdobích hladu rozdávala chudým z hradních zásob. Už v mladém věku se naučila vidět v trpících a potřebných lidech Krista, a veškeré její jednání bylo vedeno láskou k Bohu a k lidem.

V r. 1227 se její manžel nevrátil z válečné výpravy. Zpráva o jeho smrti Alžbětu velmi bolestně zasáhla. Bez jeho ochrany nemohla dál žít na hradě. Proto raději sama i s dětmi odešla do Marburgu. Z peněz, které měla, tam zřídila špitál, ve kterém sama pracovala až do konce svého krátkého života.

Zemřela 16. listopadu 1231. Již za čtyři roky po své smrti byla prohlášena za svatou. Její svátek slavíme 17. listopadu.

Bože, děkujeme ti, že máme všechno, co potřebujeme k životu, že lidé v našem okolí neumírají hladem. Prosíme tě ale, otevři naše oči a srdce pro všechny, kteří potřebují naše přátelství, kteří jsou sami a neodvážejí se k někomu přijít. Dej, abychom jim mohli prokázat službu lásky a tak napodobit svatou Alžbětu.

+ + + + +

ROK PANNY MARIE

MATKA A PŘÍBUZNÍ

Ještě když mluvil k zástupům, hle, jeho matka a bratři stáli venku a chtěli s ním mluvit. Někdo mu řekl: "Hle, tvá matka a tvoji bratři stojí venku a chtějí s tebou mluvit." On však odpověděl tomu, kdo mu to řekl: "Kdo je má matka a moji bratři?" Ukázal na své učedníky a řekl: "Hle, moje matka a moji bratři. Neboť kdo činí vůli mého Otce v nebesích, to je můj bratr, má sestra i matka."

/Mt 12,46-50/

Tu přišla jeho matka a jeho bratři. Stáli venku a vzkázali mu, aby k nim přišel. Kolem něho seděl zástup; řekli mu: "Hle, tvoje matka a tvoji bratři i tvé sestry jsou venku a hledají tě." Odpověděl jim: "Kdo je má matka a moji bratři?" Rozhlédl se po těch, kteří seděli v kruhu kolem něho, a řekl: "Hle, moje matka a moji bratři! Kdo činí vůli Boží, to je můj bratr, má sestra i matka."

/Mk 3,31-35/

Přišla za ním jeho matka a bratři, ale nemohli se k němu dostat pro zástup. Lidé mu oznámili: "Tvoje matka a bratři stojí venku a chtějí se s tebou setkat." On jim odpověděl: "Má matka a moji bratři jsou ti, kdo slyší Boží slovo a podle něho jednejí."

/Lk 8,19-21/

Toto slovo je pro nás slovem naděje a velké radosti. Nemusíme být smutní, že jsme se nenarodili jako Ježíšovi příbuzní, že oni nežijeme v jeho době. Ježíš nám jasně říká, že pro něj je mnohem důležitější to, jak přijímáme jeho slovo a jak hledáme a naplňujeme Otcovu vůli.

Zároveň nám tento úryvek z evangelia /a že to je úryvek důležitý, vidíme i z toho, že je u tří evangelistů téměř stejný/ připomíná, že v církvi mohou někdy vzniknout vztahy těsnější než je pokrevní příbuzenství. Vzpomeneme třeba na různá řeholní společenství, společenství lidí, kteří opouštějí své rodiny, aby společně šli za svým cílem tou cestou, kterou kráčel jejich zakladatel.

Podívejme se teď na Pannu Marii. Na první pohled by se mohlo zdát, že se k ní Ježíš obrací zády, ale to je pohled velmi povrchní. Když si promítneme, co o Panně Marii víme, bude nám zcela jasné, že ona jako první patří mezi ty, kdo tvoří Ježíšovu rodinu. Nebo snad známe někoho, kdo by lépe a věrněji plnil Boží vůli?

Na konec ještě krátká poznámka ke slovu 'bratři'. Neznámá, že by Panna Maria měla víc dětí; slovem 'bratr' nebo 'sestra' se v Izraeli označovala příslušnost k širší rodině.

Pane Ježíši, děkujeme ti, žeš přišel na svět,
abys nás pozval do své rodiny.
Panno Maria, prosíme tě, veď nás, abychom byli
dobrymi dětmi Božími.

SVÁTOST SMÍŘENÍ

/3. část/

V dnešním pokračování našich úvah o svátosti smíření si řekneme, které části musí svatá zpověď mít. V dalších číslech si pak o jednotlivých

Znamená to tedy, že člověk, který se dopustil těžkého hříchu, nemůže přijít do nebe? Ano, pokud v něm tvrdošíjně setrvává, pokud ho nelituje a nevrátí se k Bohu. Prostředkem takového návratu k Otci je svátost smíření. Bůh je spravedlivý, ale je také milosrdný. Každého z nás má moc rád, mnohem víc, než si umíme představit. Proto "nechce smrt hříšníka, ale aby se obrátil a žil" /srv. Ez 18,23/, proto nám nabízí odpuštění našich hříchů a vrácení milosti posvěcující v té míře, v jaké jsme ji měli před těžkým hříchem. Ve svátosti smíření se samozřejmě odpouštějí i hříchy lehké, kterých litujeme. Tím získáváme novou sílu k dobrému životu.

29. listopadu začne doba adventní, nový církevní rok, který náš Otec kardinál František Tomášek vyhlásil Rokem blahoslavené Anežky Přemyslovny. V tomto roce očekáváme její svatořečení. Bude to velký svátek celého našeho národa, na který bychom se také měli dobře připravit. Tématem tohoto roku je služba životu, životu Božímu v duších lidí i životu lidskému od početí do posledního dechu života. Zvláště bychom se měli zamýšlet nad pátým přikázáním Božím "Nezabiješ!" a nad Kristovým slovem "Milujte se navzájem, jako jsem já miloval vás" /Jn 15,12/. K podrobnějšímu seznámení a k rozjímání se nám doporučují tyto části Písma svatého: Jn kap. 14-17; Mt 25,31-46; Ř kap. 5-8; 1Jn. Byla také vyhlášena poutní místa tohoto Roku bl. Anežky: V Praze kostel sv. Haštala /Staré Město/, Anežský areál /Staré město/, kostel sv. Františka "U křižovníků" /Staré Město/ a kostel sv. patronů českých a bl. Anežky České /Spořilov/, v Čechách a na Moravě Doksany /chrám Panny Marie/, Chlum nad Ohří /chrám Panny Marie/, Cheb /kostel sv. Bartoloměje/, Tišnov-Předklášteří, Mikulov /kostel sv. Václava/ a Senetářov /kostel sv. Josefa/.

Mohlo by se nám zdát, že téma Roku bl. Anežky - služba životu - je nám vzdáleno, že to je něco, do čeho se nemůžeme dost dobře zapojit. To by však byla chyba. Zkusme se nad tím chvíli zamyslet - jak můžeme dokázat lidem kolem nás, že si jich vážíme, co můžeme dělat pro své rodiče, sourozence, spolužáky, kamarády, sousedy v domě... Rybka by byla moc ráda, kdybyste jí napsali, co vymyslíte!

A H O J I

V Á N O Č N Í   S T R O M E Č E K

Naše letošní adventní příprava začne už v sobotu před 1. nedělí adventní večer.

Co budeme potřebovat? Kus tvrdého papíru, zelenou barvu /pastelku, vodovku, .../, korálky /nejhezčí budou skleněné/, silnější jehlu a nit, nůžky, hrací kostku.

Z papíru vystříhnete dva stromečky i s podstavcem a uprostřed je svisle do půlky rozstříhnete, jeden zhora a druhý zdola. Obě části nabarvete na zeleno a zasunte do sebe tak,

aby hotový stromeček stál /podstavec nesmí být příliš malý a díly musí být dostatečně rozstřížené/.

Stromek postavte na nějaké vhodné místo a k němu si připravte krabičku s korálky, jehlou a nití, hrací kostku a seznam úkolů.

Každý večer si hodíte kostkou a podle toho, jaké vám padne číslo, takový bude váš úkol na příští den.

1. Pomodlím se desátek radostného růžence.
2. Bez pobízení udělám poctivě přípravu do školy.
3. Nebudu odmlouvat a vymlouvat se.
4. Hned poslechnu.
5. Pomůžu s nějakou prací v domácnosti.
6. Po každém jídle aspoň v duchu Pánu Bohu poděkuji.

Večer pak, pokud se vám podaří úkol splnit, zavěsíte na stromeček jednu "kouli" - jehlou propíchnete větvičku, provléknete nit a přivážete korálek. Čím víc úkolů se vám podaří splnit, tím hezčí bude váš stromeček o vánocích.

Kde je víc sourozenců, je dobré, když budou mít své stromečky na jednom místě. Každý však sám za sebe hází kostkou a zdobí svůj stromek.